

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

lună 85 cr., 1/2 an 2 fl. 50 cr., 1/2 an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., 1/2 an 3 fl. 50 cr., 1/2 an 7 fl.
1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

1/4 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamente se fac numai plătindu-se înainte.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima-dată 7 cr., a doua-oră 6 cr.
a treia-oră 5 cr.; și timbru de 30 cr.Redacția și administrația: Strada Poplăcii Nr. 15.
Telefon Nr. 14.

Se prenumără și la poste și la librării.

În România:

la dlul Carol Schuler în București, strada
Labirint nr. 4.Epistole nefrancate se refuză. — Manuscripte nu se înapoiază
Un număr costă 5 cruceri v. a. sau 15 bani rom.

Rēul cel mare.

(L.) Când vre-un guvern unguresc ajunge în strimtoare și vede că din cauza unei ilegalități oare-care opinia publică a „patrioților” se întoarce cu furie contra-i, sevrșește o nouă ilegalitate: în contra naționalităților, abătând astfel nu numai atenția Ungurilor, dar storcând și aplauzele lor pentru „energia cu care paralizează uneltrile trădătorilor de patrie”.

Nu mai așa Tisza era aprobat când vorbea despre „sdrobirea sobolilor”, ear Hieronymi și-a câștigat și el glorie prin cunoscutele ucizări privitoare la sistarea activității comitetului național român.

Purtându-se astfel stăpânii cei mari, fișpanii și solgăbireale au prins și ei dragoste pentru călcarea legilor în detrimentul naționalităților. Ei știu dinainte, că cu cât vor asupri și nedreptăți mai tare pe naționalități, cu atât mai mult vor fi laudați. Ba sunt între ei mulți, căror i-s-a iertat și iartă cele mai mari ticăloșii, numai pentru-că s'au arătat „mână de fer” contra noastră, pentru-că la alegeri — în comitate și pentru parlament — au făcut să triumfe „idea de stat”.

Cu astfel de apucături, Ungurii au ajuns să creadă, că drepturi constituționale nu li-se mai cuvin decât fiilor aleși ai lui Árpád și Israil. Ear când ved că naționalitățile vor și ele să-și valideze drepturile, strigă după gendarmi, poliție și procuror, această trinitate sfântă, pe care se rază azi statul ajuns în preajma millenului.

Avem în privința aceasta dovezi nouă, ce se înmulțesc pe fiecare zi.

Astfel i-a supărat mult pe Unguri faptul, că în comitate Români au luptat nu numai curajoși, dar și repurtând victorie.

Mai mulți fișpani s'au compromis deci, pentru-că n'au putut să-și sdrobească pe Români, ci au lăsat ca în câte un comitat, ca la Arad și Alba-de-jos, de pildă, Români să învingă pe toate liniile.

Pentru salvarea „ideii” greșeala trebuie să se repare însă. De aceea „patrioții” nu s'au mulțumit cu potopul de ocări a presei maghiare la adresa Românilor, ci stăpânirea a mai dat și ordinul, ca alegerile unde au reușit Români, să fie nimicite. Prilegiu pentru acea-

sta și-au făurit „patrioții”: unde au văzut, că n'au speranțe de învingere, au aruncat în urnă cu un bileț două mai mult.

Ear consiliile administrative electorale nu zadarnic sunt puse la dispoziția fișpanilor. Ele execută porunca prompt: pretutindenea, pe unde au fost alegeri protestate și aleșii sunt Români, au nimicit alegerile.

Astfel guvernamentalul „Kolozsvár” dela 5 Decemvrie scrie cu mare bucurie că în comitatul Albeide-jos au fost anulate alegerile din Zlatna, Ighiu, Blaj, Vingard și Ocna-Sibiului, „unde aleșii toți erau Români”.

Tot așa se procede și în alte părți, pe unde au reușit Români.

Dar „patrioții” nu înțeleg să-și mărginească „energia” numai la atâtea. Nu, ei merg mai departe. Acum că s'a accentuat atât de frunți de ai noștri, cât și de organele de publicitate românești necesitatea imperioasă a organizării cluburilor electorale comitatense, foile ungurești toate — între ele cea dintâi „imparțială” „Budapesti Hirlap” dela 4 Decemvrie — cer, ca pe baza ordinului datei Hieronymi, să se interzică Valahilor orice organizare.

Din două una: ori că ziaristii maghiari nu cunosc legea, și scriu din prostie așa — ori că o cunosc, și motivul pentru care cer represalii contra noastră este ura și alte simțuri detestabile ce au față de noi.

Cea dintâi: insuficiența, neeunoșterea acestui drept cardinal al cetățenilor, nu li-se poate atribui. Rămâne deci ura, care-i face răi, meschini și stupizi.

Ear rēul cel mare în statul ungar nu este numai faptul, că toate guvernele și-au făcut un sistem din prigonirea naționalităților, nici că toți slujbașii înalți și mărungi caută să-și câștige merite călcând legile înspre rēul nostru. Nu. Guverne și slujbași ca acestea, au mai fost și sunt ele și în alte state. S'au prăbușit însă și sunt pe cale de a se nimici, pentru-că poporul, masa cea mare și suverană a cetățenilor, s'a ridicat cu tărie împotriva tuturor tiraniilor.

Rēul cel mare în statul maghiar este faptul, că s'a viciat întreaga simțire și gândire a populațiunii care decide de soarta guvernelor ungurești. Foi cu

mare trecere — ca „Budapesti Hirlap” de pildă — nu se mai genează a cere scoaterea din lege a naționalităților. Ear ungurimea întreagă aplaudă la asemenea fapte, și socotește, că este o primejdie pentru stat, dacă și naționalitățile își exercită drepturile lor constituționale.

Pertractări dualistice. În Săptămâna viitoare vor pleca la Viena primul ministru Bánffy, cu colegii sei din minister Lukács și Dániel pentru a începe cu ministrii austriei pertractările în vederea prelungirii dualismului și a rezolvării chestiei de bancă.

Alegerile în România.

Privitor la alegerile din România, primim următoarele amănunte:

București, 5 Decemvrie.

Colegiul întâi de Senat, compus din marii proprietari și din elita intelectuală a țării (doctori, avocați, profesori etc.), s'a arătat ca fiind cu desăvârșire pe partea liberalilor. Din 58 aleși, 57 sunt membri ai partidului național-liberal.

Dr. D. Sturdza, prim-ministru, a fost ales cu majoritate zdrobitoare în două locuri, la București și Braila. În acest din urmă colegiu cei mai aprigi luptători pentru actualul prim-ministru au fost alegătorii de origine ardeleană, ca Sasu, frații Eremie și alții.

La Galați dr. V. A. Urechid, presedinte al Ligii, deasemenea a obținut o mare majoritate în contra chiar a dlui Lascau Catargiu, fost prim-ministru conservator, care înainte fusese ales aici în opoziție sub guvernul liberal.

Dintre foștii miniștri conservatori au mai căzut domni Carp și Lahovari.

Azi se fac alegerile în colegiul al 11-lea de Senat. E sigur, că și aici candidații liberali vor reuși pe toate liniile.

Alegerile se petrec într-o rară ordine.

Din parlamentul maghiar.

În parlament se continuă discuția specială asupra bugetului, făcându-se numai aici-colo câte o digresune. Ieri și alaltăieri discuția s'a învîrtit în jurul chestiunii importante provocate de deputatul Hodossy asupra relațiilor politice dintre Croația și Ungarie. Așa la discuțiune firește că au fost inten-

plările din Zigreb, cari nu se vor uita ușor de către opoziționali maghiari. Noi nu intrăm în meritul discuțiunii.

Deputatul Făgărașului, Dr. Nicole Șerban, a adresat în ședința din 4 Dec. ministrului-președinte o interpelare de următorul cuprins:

„Are cunoștință preastimatul domn ministru-președinte despre persecuțiunile înscenate de către comiții-supremi în sontra naționalităților și îndeosebi a celor din comitatul Făgărașului? Afli dl ministru-președinte împregiurarea aceea de legală și deamă, ca în urma acestui sistem de guvernare fiii poporului român să fie excluși dela posturile de oficanți comitatensi? A ceugetat st. domn ministru președinte, că prin această procedură ne-cualificabilă va face țeara fericită, și popoarele îndestulite și s'a gândit la astfel de consecuențe? Ce fel de măsuri voește să iee pentru restrângerea acestor abnormități?”

Sântem curioși de răspunsul ce dl Bánffy va plămădi!

Statistica Budapestei.

În anul Domnului 1895, biuroul de statistică din Budapesta a prelucrat rezultatul conscrierii populare din 1891, reletitoare la capitala și reședința Budapesta, și li-a publicat într'un op în două tomuri.

Vom publica datele, cari mai virtos ne interesează pe noi și cari pun în lumină mai curată capitala Ungariei.

În anul 1891 numărul locuitorilor Budapestei s'a urcat la 506.384; proporția dintre bărbați și femei e: la fiecare 1000 bărbați cad 1055 femei.

În primul loc e bătător la ochi raportul dintre cei născuți în Budapesta și despre emigrați și că acest raport scade în favorul Budapestei.

Anume la 1881 locuitorii din Budapesta născuți în loc dau 42%, în 1891 însă numai 39%.

Statistica nu spune însă religiunea și caracterul emigraților ca să știm că aceia aveau pericuni.

După religiune: romano-catolici 64%, protestanți 5%, reformați 7%, mosaici 21%, diferința, gr.-cat., gr.-ort., unitari, bapțiști, anglicani, nazarineni, mahomedani și fără religiune.

Auziți deci, oameni buni, că dintre locuitorii Budapestei mai a patra parte sânt Jidani, căci sânt 102.377 din care 76.000 s'au declarat de Maghiari (*uj magyar*)

Cât de maghiarizată e capitala vestitei Ungaria dovedește împregiurarea, că 102.403 nu știu vorbi ungurește.

Oare pentru-ce n'au învățat-o? N'au lipsă de ea.

Vezi, Clujule! trimite Kultur-egylet-ului la Pesta, că acolo ar fi mai necesar!

Referitor la cunoștințele limbice a locuitorilor 45%, vorbesc numai o limbă, 47%, două limbi, ear numai 7% vorbesc mai mult de două limbi.

Testimoniu de peupertate.

Consecuența finală:

Compatrioții noștri maghiari trimbițează mult gloria patriei, ear acasă la ei, în capitala și reședința lor, nu ved, că 102.403 de oameni nu știu vorbi ungurește nu ved, că în Budapesta acuși se înalță sinagogele jidovești, precum s'au înalțat după Mohácsul trecut moseele turcești.

Câtă avere au Jidanii în Budapesta statistică nu spune.

Bine face că nu spune, că dacă ar spune, Ungurii s'ar face numai de răi.

Mergeți, fraților Maghiari, pe calea apucată și veți ajunge a plânge pe ruinele Ungariei cum au plâns Jidanii pe ruinele Ierusalimului.

N. T.

Cronică politică.

(Evenimentele din Orient). De oarecare vreme în opinia publică europeană se iviseră unele nedumeriri privitoare la atitudinea Germaniei în afacerile turcești și se exprimă în anumite locuri părerea vagă, că s'ar arăta oare-cum prietenoasă Turciei. Nedumeririle acestea se basau în prima linie, nu atât pe fapte, ca pe aprecierile presei germane, între cari și a celei oficioase.

Astfel, spre pildă, însăși „Norddeutsche Allgemeine Zeitung” dela 28 Noemvrie, are un articol de natură a confirma întru cățva acele nedumeriri, căci se găsec în el următoarele frase și aprecieri:

„Era imposibil să ducă la bun sfârșit, dacă se vătămă în părțile lui cele mai simțitoare, demnitătea rasei dominante...” „După-ce însă sultanul Abdul Hamid a dat asigurarea solemnă (în scrisoarea către lordul Salisbury), că vrea să intrupeze reformele cerute, nu mai încapă îndoială, că apreciatorul cel mai competent totuși o consideră cuputintă. Tot atât de puțin însă poate exista îndoială, că un sultan va fi cu atât mai lesne stăpân peste greutateile enormei sale misiuni, cu cât autoritatea sa va rămâne mai puțin neștirbită și micșorată...” Până azi nici nu s'a putut constata cu siguranță, dacă Armenii locuitori în vilaietele Erzerum și Van precum și în partea nordică a vilaietului Diarbekir formează majoritatea locuitorilor pe acest teritor față cu Turci și Curzii... Fie însă cum o fi privitor la relațiunile relative ale raselor și naționalităților în partea imperiului ce zace

bercourt, și ea voi să protesteze, dar el îi astupă gura cu un:

— E bine! foarte sec și eși cu Hiacint.

Aceste lovituri brusce și ofensatoare erau pentru Laurenția cele mai grele dintre torturi. Ea simțea, că el o judeca mai culpabilă decum era în realitate și, că față de ea, avea un dispreț batjocoritor. Uneori umilită și cuprinsă de durere, voia să meargă să-l afle și să încerce a se justifica; apoi îi era teamă, știa dinainte, că numai auzindu-i vorba aspră și ironică, s'ar turbura și n'ar ajunge decât a-și strica și mai mult situațiunea. Prefera să tacă și să aștepte. Se temea, provocând o explicare, că își va perde ultima speranță și se silia atât de mult să și-o păstreze!

Ea ținea la ea, nu din interes sau din amor propriu, — dar în urma unui simțământ de o natură mai misterioasă și mai gingașă. Voia să recucerească stima lui Germanin, cu totul simplă, fiindcă începea să-și iubească bărbatul.

Da, Laurenția iubia pe Germanin La-frogne. Labirintul inimii femeiești, atât de complicat și așa plin de cărări încurcate, are astfel de întorsături stranii și de surprinderi minunate. Femeile sânt supuse în mod irresistibil atracțiunii forței ei, după d-na Sganarelle, „le place să fie bătute”. Cine voește să le câștige tandrețea, trebuie să le bată moralicește sau trupește, amăsurat pozițiunii și obiceiurilor lor sociale. (Va urma).

FOIȚA „TRIBUNEI”.

Magazinul Barbuni.

— Roman. —

De

André Theuriel.

Tradus de I. E. Prodan.

(Urmare).

— Liniștește-te, zise Germanin cu o voce foarte calmă, eu nu-ți voi face nici imputări nici nu te voi ocări. E fără folos, nu voesc scandal. Pentru onoarea familiei noastre nu este iertat ca lumea să poată eleveți despre noi. Vom salva aparențele; dar d-ta înțelegi, că între noi nu mai există intimitate nici încredere posibilă. Vom fi despărțiți de fapt, aceasta-i tot... Mă voi aranja ca să locuiesc aici, cât se poate mai adeseori; domnia-ta vei ședea în casa noastră din Villotte, și eu mă voi îngriji, ca să nu duci lipsă de nimic.

Laurenția făcu o mișcare ca-și-cum ar voi să protesteze, dar el nu-i dete timp să-l întrerupă și continuă rezolut:

— Aceasta o voesc, și cel mai mic lucru ce ți-l cer este: să te supui... Domnia-ta vei locui în Villotte; Hiacint te va reconduce mâne acolo... Mai mult n'am nimic de a-ți zice.

Deschise ușa și eși fără chiar a-și privi femeia. Aceasta împinse la locofotoliul pus înaintea ei și se repezi către bărbatul seu.

Voa să se arunce la picioarele lui, a-i cere iertare, a-l ruga să-și asculte mărturisirea rușinei și a căinței sale.

Domnule! strigă Laurenția cu o voce rugătoare...

Dar Germanin nu se arăta dispus s-o asculte; sta de vorbă cu Hiacint în culoar. Puțin mai târziu, închise ușa dela intrare, apoi se urcă cu fratele seu în etagiul întâi, și întreaga casă recăzu într-o adâncă tăcere, întreruptă numai de murmurul îndepărtat al riului și de băzăitul tremurător al greureșilor din grădină.

V.

Casa celor doi Barbuni deveni earăși mai melancolică, mai tăcută și mai solitară, ca pe timpul domnișoarei Lenette. Persiennelle ferestrilor, care dau în strada Bourg-ului stăteau hermeticește închise, afară de două oare, Sâmbăta, când Catina prăfuia mobilele și lustruia salonul.

Ușa dela intrare nu se deschidea de două-ori pe zi. Interiorul, unde tapetele înăbușiau șgomotul pașilor, avea aspectul semiobscur și muțenia unui claustru: în el se vorbea numai înecet, ca într-o biserică.

Domnul Xavier, ca băiat prudent, nu așteptase ziua următoare pentru a pleca. În aceeași noapte încă, se puse pe trenul cel dintâi și plecă la Metz. Olată în singurătate în sinul familiei sale, pretextase o neașteptată boală și, cerend cu stăruință un concediu nemărginit dela procurorul seu, însărcinase pe un coleg de al seu să-și iee din locuința Lafrogne-ilor cărțile și lucrurile sale

de mobile. După opt zile, Germanin lăsând să curățască locuința vacantă, își transportase în ea hainele și scrisorile. Aici se culca el când vre-o afacere neprevăzută îl reținea în Villotte; timpul celalalt îl petrecea la fermă.

Ce privia pe Laurenția, ea ducea o existență de călugăriță și de penitentă. Grija sa cea dintâi fusese să-și concedieze femeia sa în casă și să se îndestuleze cu serviciul Catinei. Apoi operase o reformă în garderoba sa; își luă rămas bun dela toaletele sale elegante, dela nodurile sale de panglici și de dantele, și dela toate subtilitățile de cochetărie, pe cari îi plăcea să le inventeze. Se îmbracă earăși într-o haină simplă de lână neagră și-și închise podoabele în besacelele lor. Mobilele din budoar și din salon fură învîlitate în fețe, obiectele de lux de aramă și policandrelle de cristal de stâncă durneau închise în gaz. Laurenția locu a numai în odaia sa de dormit, unde un portret al mătușei Lenette, un vechiu pastel în colorii pe jumătate șterse, îi arunca dimineața și seara o privire reprobativă. Nu vedea pe nimenea dacă nu era cumva, pe timpul mâncării, metodicul Hiacint, care venia melancolic să șadă în fața cumnatei sale.

Vorbiau puțin laolaltă, afară de prezența Catinei, dar când erau între patru ochi, cel mai mare dintre Barbuni dormea mut ca și-un pește de pe firma sa. Mâncă, cu nasul pe farfurie; când Laurenția își ridica une-ori ochii către el cu un aer rugător și când presimțea, că ea voia să facă apel la îndurarea

sa, își forțarea capul și începea o conversațiune intimă cu pisica care se lungea pe la picioarele sale. Laurenția nu cuteza a insista; vedea, că Hiacint avea un judecător indignat, și cu atât mai mănios, cu cât el fusese cel puțin aplecat a o crede culpabilă. După mezeliuri, Hiacint, împăturându-și serveta ear' cu multă îngrijire, se scula, mergea să dea două sau trei mici lovituri săci în barometru, murmurând: „va ploua mâne”, sau: „arată spre frumos”, apoi scotea un greu oftat și se furișă fără șgomot, precum intrase.

Germanin nu asista la aceste mâncări decât arareori, în serile în cari era silit să se culce în Villotte, și atunci prânzul era și mai jalnic. Laurenția nu cuteza nici să-și ridice ochii, nici să se miște și, dacă din petecere, bărbatul seu îi adresa vre-o vorbă, credea că află în fiecare cuvânt o intențiune reuțăcioasă sau batjocoritoare.

Când i-se întâmplă pentru întâi-data să iee parte la cină în familie, Germanin stete întunecos și tăcut până când se ridică masa; dar în momentul de a se scula, zise Laurenției fără a o privi.

— Pe Mariana ai alungat-o dar?

— Da, domnule, murmură Laurenția, era o cheltueală de prisos, am voit să mă dedau a servi însămi.

— Într'adevăr, replică Germanin cu un ton sarcastic, fata aceasta nu-ți mai putea fi de nici un folos acum... Înțeleg!

Laurenția crezu că el fi da să înțeleagă, că Mariana îi servise de complice în Rem-

Intre Trapezunt și Diarbekir... !to-
tuși crearea unui stat armean independent este
lucru cu neputință. Armenii va trebui așă-
dără să trăiască în pace cu Turcii și reforme
promise de sultanul Abdul Hamid
vor fi cu atât mai roditoare, cu cât le vor
întîmpina cu mai multă voie
bună.

Paralel cu acest articol, scrie și or-
ganul lui Bismarck, „Hamburger
Nachrichten“, într-un articol inspirat,
după părerea lui „Neue Fr. Presse“,
următoarele:

„Germania nu va fi silită prin interesele
proprie ale ei, a lua vreo inițiativă în chesti-
unea turcească. Pentru Germania, chestiunea
armenească valorează tot atât de puțin ciola-
nele sănătoase ale unui grenadir din Pomerania,
precum în 1877 „das bischen Herzog-
vina“. Interesul Germaniei îi arătă clar, a
rămâne pe planul al doilea în jocul turcesc
și a se arangia după cele-ce fac cei de pe
planul întâiu.

Pe lângă aceste enunțuri, Germa-
nia a renunțat, din partea ei, la ce-
rerea de a trimite și ea o a doua co-
rabie staționară în golful dela Constan-
tinopol, scuzându-se că n'are deocamdată
nici o naie la dispoziție, potrivit scopu-
lui amintit.

Intrucât este îndreptățită ori neîn-
dreptățită „nedumerirea“, scoasă la iveală
mai ales de către ziarele englezești, se
poate judeca după pasagiul discursului de
tron, cu care a fost deschis Reichstag-ul
german la 3 Decemvrie.

Eată cum sună:

„Bunele și amicale relații ale im-
periului cu puterile externe dănuiesc neschim-
bate. Laolaltă cu Rusia și Franța, Germania
și-a dat silința a preîntîmpina încercările
mai departe ce amenințau a se produce din
causa răsunării celor două imperii din Ori-
entul asiatic. Multumită moderațiunii bine
cumpănite a guvernului japonez, opintirile
noastre au avut rezultat bun și vor contribui
la menținerea și lărgirea câmpului de muncă
paucică pentru industria și comerțul Ger-
maniei“.

„Atențiunea noastră serioasă este în-
dreptată la întreprinderile regretabile în im-
periul turcesc. Fidel alianțelor sale și
principiilor dovedite ca bune ale politicii ger-
mane, imperiul german este în totdeauna gata
a lucra împreună cu puterile chemate în
prima linie prin interesele lor, pentru a slui
astfel afacerea păcii. Concordanța hotărârii
tuturor popoarelor, a respecta tratatele și a
sprigini guvernul M. Sale Sultanului întru
restabilirea stărilor regulate, dă temeiul la
speranță, că isbânda nu va lipsi când opinti-
rile vor fi unite“.

Și ziarul de căpetenie cisleithan
adaugă la aceasta:

„Aceasta corăspunde pe deplin atitu-
dinei de până acum a Germaniei, precum se
poate recunoaște din semne singuratic. Acea-
sta este politica pacifică a principe-
lui Bismarck, pe care duce înainte și ur-
masul lui față cu actuala criză turcească“.

*

George Lazar.

Disertațiune citită la serata literară ținută în Cluj la
2 Noemvrie 1915, de Valer Moldovan, stud. în drept.

Popoarele își au etățile lor întocmai ca
indivizii. Trebuie să treacă și ele prin vîrsta
nevinovată, fără de griji și năcazuri, plină de
sentiment și poezie a copilăriei, prin încercă-
rile și luptele pline de foc și de nobil entu-
siasm ale juneții, prin vîrsta serioasă și la-
borioasă a bărbăției ș. a. m. d. Cu poporul
român în parte se pare a se fi făcut o tristă
excepțiune, deoarece o soartă vitregă nu i-a
dat timp să se bucure de fericire, poate cea
mai perfectă, a anilor copilăriei, ci l-a dat
pradă, putem zice din leagăn, celor mai grele
încercări.

Nu am fost și nu sîntem un popor des-
mărdat de soartă, acest trist adevăr îl vedem
scris mai pe fiecare pagină a istoriei noastre
naționale, care cu același drept s'ar pute numi
și istoria suferinței. Atâtea valuri de popoare
sîlbatic, atâtea schingiuniri nu a îndurat nici
un alt popor de pe fața pămîntului.

Și dacă cu toate acestea ne-am susțî-
nut până azi ca Români pe aceste ținuturi,
și dacă n'am fost înghițiți de valurile de po-
poare, ce s'au năpustit asupra-ne e, că o mână
supranaturală a condus destinele noas-
tre, a veghiat asupra-ne, și ne-a scăpat de pri-
mejdii.

Cel-ce a cetit istoria Românilor și a cer-
cat a o înțelege, acela nu poate să nu se în-
chine înaintea acestui spirit protector, care
nu poate fi altcineva, decât geniul bun al ro-
mânismului, de a cărui voință s'au sfăr-
mă armele ucigase ale potrivnicilor.

((Incă ceva din discursul de tron).

„Neue Fr. Presse“ are următoarea
depeșă din Berlin:

„La deschiderea Reichstag ului în „sala
albă“ au luat parte numai 60 deputați. La
cetirea pasagelor, în care se anunță depune-
rea proiectelor de legi despre Bursă,
despre fabricarea margarinului (cu
care se falsifică untul de vacă) și despre
concurența necinstită, au isbucnit strigăte de
bravo. Deasemenea a fost viu aclamat și pa-
sagiul despre politica externă“.

*

(Alegerile în Galiția). Cum s'au
făcut ultimele alegeri în Dieta Galiției,
încă sub actualul ministru-president cis-
leithan, istorisește foaia ruteană „Dilo“,
pe basa jalbei locuitorilor din cercul
Turka.

Să cităm numai unele din casurile
la Nitra:

„Căpitanul cercual din Turca a che-
mat la sine pe toți primarii și li-a poruncit
a face astfel, ca ei înșiși să se aleși ca dele-
gați, pentru a zădărnici astfel alegerea preo-
ților ruteni.

„Alegerile delegaților s'a întemplat mai
ales în cancelariile administrațiilor de moși,
adecă în cea mai mare parte în locuințele
arîndașilor ovrei, pentru-ca agitatorii ovrei
să aibă înlesnire mare.

„În comuna Iavorov s'a fixat alegerea
pe 10 Septemvrie, la 11 ore înainte de
ameazi. Întreagă comuna, 60 de inși, aștepta
întrarea comisarului cercual în cancelarie. Co-
misarul însă, se înțelese în ajunul zilei de
alegere, cu Jidanul din loc, atraseră pe pri-
marul în cărcimă, îl îmbetară cumplit; comi-
sarul a luat apoi pe arîndașul de vîmi Ovru-
l Șmul Weiss, ca secretar, se duse în crepa-
tul zoriilor pe căi piezișe la locuința prima-
rului îmbetat și a isprăvit alegerea numai cu
cîteva Jidani și 2 țerani.

„În Ternoova—Nijna s'a ales ca dele-
gat Ovruel Rand, numai și numai pentru
aceea, că comisarul n'a admis o grămadă de
țerani la alegere și când preotul Sologub
li făcu remonstrații comisarului, acesta scoase
sabia amenințându-l“.

*

(„Jüdische Presse“) din Berlin scrie
despre candidatura Drului Bloch:

„Contele Badeni are lipsă de depu-
tatul Bloch și nimic nu i-ar fi mai
puțin după pofta lui, decât dacă Dr.
Bloch nu ar mai sta în parlament și
n'ar fi membru al clubului polonez. Cei
mai de frunte parlamentari și bărbăți
de stat, precum deputatul S c z e p a-
n o w s k i și venerabilul S m o l k a,
fostul ministru I a w o s k i s'au
întreprus pentru alegerea lui Bloch.
A nu-l alege, ar fi nu numai comple-
sanță către prințul Lichtenstein, ci o
provocare directă și vătămătoare a con-
telui Badeni, pe care n'a meritat-o fos-
tul lociitor din Galiția și actualul mi-
nistru-president din cauza meritelor ce
și-le-a cîștigat față cu noi Ovrii. Ar
fi tot atât de puțin cuminte cât și
de fatal“.

De ale matriculanților.

Mediaș, în Nov. 1895.

În comuna Șeica-mică cu întrarea în
vigoare a legilor bisericești, primul nou născut
indus în matricula civilă — lucru natural —
și-a primit numele de „Traian“.

Deși în acea comună purtătorul civil de
matricule este judele comunal, notarșul
Beniamin Berzö, un Ovruel cât Wekerle de
zdrăven, cine știe pe ce cale a ajuns la ce-
tirea numelor: „Traian“, „Pompei“ etc., și
aceste nume l-au întristat foarte.

Nu mai decît citează de bună-seamă cu
ceva drept talmudal pe părinții pruncilor res-
pectivi la cancelarie, și apoi să vezi la lecții
numai ca ele, să vezi la amănunțuri, că „dim-
preună cu popa lor îi va purta pe la solgă-
biru pentru astfel de nume!“ Firește acestea
au fost numai efluxul naturalei lui seu de a
băga spaimă în cine poate, și prin urmare
notarșul nostru până aci încă nu e tare in-
teressant.

Discursul seu rostit înaintea alor doi
țerani nu prea timizi, părinții nou născuților
se sfirșește adecă cu întrebarea din partea
lui, că „apoi știu ei barem că cine a fost
„Traian“?

Oamenii răspund, că „dl părinte ni-a
spus de mult, că cine a fost“. Dl notarș
însă, poate îndoiindu-se de știința lor le spune
apriat, că „dacă vreți să știți, că cine a fost
Traian, eu vă spun, că el a fost hoțul cel
mai mare din patruzeci-și-opt (48), care nu
a știut alta decît să jefuească, și voi puneți
copiiilor vostri nume de hoți! Lasă, că voi
purta eu înaintea solgăbirului dimpreună cu
popa vostru cel sfîtos!“

Oare cu care prunc școlar de pe la
școalele noastre ar pute rivaliza acest oficial
„percunat? Frumoasă peană în cununa no-
tarșilor!

Ca formă de „memento“ mai observ,
că învățătorul român din Șeica-mică, care e
fericit de a purta rola de „adjunct“ — poate
mai mult din respect decît de dragul diurne-
lor, celui notarș, — și care mai că nu e ca-
pabil de a sluji la trei domni: (economiei,
adjuncturii și dascălii), se-și deschidă ochii
înainte de a exhauria întregă paciența po-
porului seu!

Cu deosebit respect:

Fiscu.

De ale gendarmilor.

Munții-Apuseni, 1 Dec. 1895.

Onorabilă Redacțiune!

În 8 Nov. 1895, locuitorul din Certege
Gerasim Bota lui Iosif, venind dela Albac-
Aradu l-au întâlnit în drum 2 gendarmi din
Albac, întrebându-l „de unde e?“ la ce a
răspuns: „din Certege“, „dar ai pașu?“ din-
sul l-a arătat, însă gendarmii l-au căutat
în buzunare, și au aflat un notes, în care era
și „un manifest al junimii academice“, care-l
primise cu ocaziunea când a fost la Cluj la
adunarea cu procesul Memorandului, gendarmii
îndată-ce au văzut manifestul au îneput a-l
bate și injura zicînd: „tălhurule, de unde ai
acesta“, el a spus că l-a primit în Cluj dela
niște studenți români pe cari nu i-a cunos-
cut că cine sînt. De aici l-au dus la ca-

sarmă în Albac, unde noaptea l-au legat de
mîni și de picioare și în 9 dimineața l-au
bătut atât de tare, încît sîngele a eșit prin
veșminte; de aici bătut l-au dus la pretură
în Câmpeni, unde au luat protocol, punându-
întrebările de sus, ba l-au întrebă că îl știe
ceți, și el a zis: „îl știu și l-am învățat de
rost“, și l-au pus să-l reciteze, ceea-ce a și
făcut. După aceasta l-au închis în temniță
și în 11 Nov. a. e. au plecat cu el 2 gendarmi
la Certege, și au cercetat toată casa, și au
afiat o poesie de a Iancului, și cîteva foi,
adecă „Tribuna“ și „Foaia Poporului“. De aci
au mers la Secutara, unde noaptea l-au ținut
legat de mîni și de picioare. Și abia în 13 Nov.
au ajuns la Câmpeni, unde l-au închis
și abia în 15 Nov. l-au luat din nou la pro-
tocol, punându-i deosebite întrebări, că cine
i-a dat manifestul, și cine a fost conducător
cu el la Cluj, și el a spus că s'au dus singuri
la Cluj mai mulți peste munte, și în Cluj au
avut conducător pe Iosif Gomboș din Vidra
etc., l-au pus de a spus de rost manifestul, și
ca remunerație că-l știe, pretorul Zarándy
Lipót (Sas Knöpfler), i-a dat o palmă în can-
celarie și l-a mînat acasă, eară el a cerut
să-i dea notesul și hîrtiile, însă i-s'a spus,
că nu le capătă, la ce el a răspuns superb:
„îmi luarăți manifestul, dar din cap nu-l pu-
teți lua nici-odată nici cu bătaia, nici în
alt mod.“

De aci s'a dus la dl advocat Dr. Chirtop,
cărui i-a enarat toate cele întemplate, și bra-
vul advocat interesându-se de afacere și el
neștiind să-i spună numele celui-ce i-a dat
palma, s'a dus cu dînsul la pretură și i-a
arătat pe Zarándy, care i-a dat palma, și i-
ntrebându-l, dl advocat a recunoscut. Apoi l-a
dus la medic și l-a vizitat, în urma căror a
făcut pași necesari atît contra lui Zarándy,
cît și a gendarmilor, la judecătoria regească.
Eată acest om sărac a fost purtat 8 zile,
bătut, flămînd, purtat pentru o hîrtie nevino-
vată și și acum e bolnav, neavînd ce mânca,
neputînd lucra, ci din milă îl provodă cei-ce
au mai mult. Eată libertate ungurească, că
pe drumuri ești atacat de susținătorii ordinei,
ca de h... și dacă ești dus înaintea legii,
ești batjocorit înjurat și palmuit.

C.

Lupta în comitate.

De sub Vlădeasa.

Din corespondențele ce le-am cetit în
prețitul ziar „Tribuna“ despre alegerile la
municipii, m'am convins, că învingere au re-
portat Românii în tot locul, unde conducătorii
lor, advocați, preoți și învățători, s'au pus în
frunte. Îmi saltă inima de bucurie când vîd
că se lucră, ear' de altă parte m'e scîrbesce
pînă la suflet, când vîd că sînt între noi și
de aceia, cari se retrag, se ascund ca bufni-
țele ziua, fug de luptă, nu vreau să se oște-
lească în ea. Avem o grămadă de inteligență,
un număr respectabil, puteri suficiente; locui-
torii acestui ținut afară de vre-o 4—5 comune
sînt tot Români, oameni deștepți, durere însă,
că nu este nici o organizațiune, și astfel nu
putem impune contrarului.

În 7 Noemvrie st. n. au fost alegerile
la municipii în cercul B.-Huedin. Alegătorii
au fost înștiințați unii la timp, alții mai tîrziu,
toți au știut însă. La ziua sus numită m'am
dus în Huedin și cerc să vîd unde sînt adu-
nați Români și ce s'at au făcut ca să m'e
conformez hotărîrii mulțimii și celor cari îi
știam de șefi în acest ținut și să vîd pentru
cine s'au dat votul împreună cu amicii mei
și care este lista Românilor.

Aflu din mulțimea, care trebuia să fie
prezentă, pe doi domni preoți: Petru Cucuian
din Mănăsturul-ungureș și Alexandru Sava
din Bedeciu cu vre-o 5—6 alegători lângă
dînsii. Laudă acestor doi domni, cari la toate
ocasiunile de interes național sînt la postu
lor, premergînd cu exemplu.

Așteptăm să vină alegătorii din alte co-
mune cu preoții și învățătorii; însă înzadar.
Votisanți pentru lista stăpînirii s'au prezentat
peste 100.

Noi vîzînd că sîntem în număr de tot
mic, la propunerea domnilor preoți mai sus
numiți, fiindu-ne forțele de tot neegale, ne-am
departat.

Îmi voi ierta domnii preoți, advocați și
învățători din Dretea, Beleş, Mănăsturul-român,
Finciu, Călatea, Călatea, Ciula, Bociu, Mărgău,
Rogojel etc., dacă îi voi ierta, pe această
cale, că unde au fost atunci? sau de ce nu
și-au luminat alegătorii despre însemnătatea
acelei alegeri? Doar li-a fost teamă de dl
solgăbiru? De domnia-lui n'au avut să le
fie greu, căci în mai multe rînduri s'au ex-
primat publice, că convingerile fiecui le re-
spectează, astfel la alegeri puteau să participe
fără de teamă, că vor fi luați la ochiu.

În 8 Noemvrie am avut altă alegere,
aunne de medic, în cercul Vîlcăului-ungur.
La acest cerc aparțin 6 notariate cu o po-
puțațiune de 16.000 suflete, din ele sînt abia
2000 ungurești. Concu-enți am avut numai
unul, de naționalitate Slovac. S'au ales cu
aclamațiune de cari au fost prezenți. Și la

această alegere au lipsit preoții, pot să zic
demonstrativ, căci din 10 numai unul s'a pre-
sentat, dl Petru Cucuian. Punem cazul, că
putea să fie concurent și de Român și Ungur,
prin neprezentarea inteligenței române și la
această alegere putea să reese altul, nu
Român.

Nu ne interesăm de cauzele noastre și
prin aceasta perdem toate pozițiunile. Nu-i
însemn cu numele pe cei cari nu și-au făcut
datorința, că ar fi un pomelnic prea lung.

Domnul protopop din acest ținut și dnii
advocați de român din Huedin speră că în
viitor la astfel de ocazii, cum a fost și
alegera la municipii, vor convoca alegătorii
la sfat și le vor da direcțiunea pe care să o
urmeze, căci poporul este ascultător.

Un alegător.

Din cercul Arpașului.

În nrul 141 al „Tribunei“ a apărut un
raport despre alegerea din Arpaș a 3 membri
municipali.

Reviu asupra aceluia raport nu ca să
desmîntesc ceva din cele cuprinse în el, ci
mai vîrtos ca să-l întregesc accentuînd un
lucru ce s'a trecut cu vederea.

Sînt de pricipiu, că păcatele contra na-
țiunii nici-odată nu trebuie tînuite, ci fără nici
o considerare descoperite și aspru combătute
ear' păcătoșii înfierăți. Cu atît mai puțin
este iertat a trece cu vederea faptele vrednice,
cari pot fi arătate de pildă.

În raportul din chestiune nu numai că
nu s'au expus păcatele și păcătoșii mulți cari
au păcătuit contra națiunii, dar' nici faptei
vrednice a harnicului preot din Noul-român
Teodor Bonca, nu s'a dat cîteuși de puțină
atențiune, amintindu-se măcar.

Pe la 11 ore zice raportul — și drept
are — solgăbirul era sigur de voturi. Și nu
e mirare, căci alegătorii încă de acasă au ve-
nit instruiți în sensul a vota pentru sol-
găbiru.

Când era însă situația mai desperată —
eaci deja au început a merge la urnă — so-
sește în mijlocul nostru preotul Bonca și in-
format asupra situațiunii un moment nu stă
la îndoaia asupra pașilor de întreprins. Adună
alegătorii în curtea unii om din apropiere și
întîndu-le o vorbire înflăcărată îi electrizează
astfel încît dînd expresiuni regretului de a
nu-l putea alege pe dînsul (căci oamenii stă-
pînirii l-au fost delaturat) declară publice, că
vor primi pe toți candidații naționali propuși.
Ear' urmarea a fost trînteala sîrăvănă a fisor
găbirului, care a rămas rușinat. Întreg me-
ritul acestei victorii firește că încontestabil preo-
tul Bonca îi compete și poporul care atît
de bine l-a ascultat.

Un alegător.

Adunarea generală

a „Reuniunii femeilor române din Abrud și
Abrudsat“, ținută în 8/20 Sept. a. e.

1. Doamna presidentă Ana Filip a
deschis ședința prin vorbirea următoare:

Onorată adunare generală!

Dacă ne înprospetăm înaintea ochilor
sufletești evenimentele mărețe, cari au ridicat
însemnătatea acestui an, inima fiecăruia dintre
noi va bate mai puternic și mai călduros și
ochii nostri iresistibil se vor scîlda în lacrimi
de bucurie, în lacrimile sfînte, cari descoper
și tîlmăcesc tainele și dorințele inimii
noastre.

Șiți bine că între împregiurări critice,
când reuniunea noastră încongiurată de toate
părțile de valuri periculoase, era amenințată
în existența sa, mai bine zis în scopul seu, cu
care se identifică, în aceste momente critice,
din îndemn dumnezeesc, din iubire de neam
și îngrijire pentru viitorul acestuia, doi pa-
troni marimoși au grăbit să întindă mînă
de ajutor reuniunii noastre lipsite și jertfînd
din avutul lor, să-i asigure viitorul pe ani
înainte, să o pună în poziție de a-și putea
urma cu succes calea către scopul, la care
întește.

Cu deosebită stimă trebuie să pronunț
numele acestor preavenerați patroni, al d-nei
Iuliana Văsiu și al dlui Ioan Visia, cari prin
douățiunea făcută reuniunii și-au înscris nu-
mele cu litere de aur în analele acesteia și
și-au asigurat stima și recunoștința tuturor
acelora, cărora le zace la inimă progresul și
cultura poporului nostru.

Casele donate reuniunii noastre pen-
tru școala de fete române, vor vesti urma-
șilor liberalitatea și nobletea inimii donatori-
lor, al căror nume cu sfîntă pietate va fi pă-
strat în decursul veacurilor.

Folosesc această ocaziune, de a-mi înol
expresiunea mulțumitei și recunoștinței nemăr-
ginite cu care datorim nobililor noștri patroni,
și le doresc, ca să-și afle cea mai mare mîn-
găiere în fructele jertfei depuse pe altarul
neamului lor.

Să-i țină D-zeu la mulți ani!

Nu pot să nu amintesc totodată și în le-
gătură cu acestea un alt act de binefacere,
de care a fost împărțită reuniunea din par-

El e acela, care a fost mai aproape de
noi de câte-ori a fost primădia mai mare.

El a fost acela, care ni-a trimis bărbă-
ți mari și apostoli, cari prin cuvîntul, ba
chiar prin martiriul lor au scăpat dela perire
o parte sau alta a poporului român.

Nu mai geniul românismului a fost,
care cu înțelepciunea sa supranaturală, a îm-
părțit primejdiiile — rezultante de altcum și pro-
priile noastre păcate — astfel, ca ele nici odată
să nu amenințe cu perire toate provinciile lo-
cuite de Români în unul și același timp, și a
făcut posibil celor favorizați de soartă să
sară în ajutorul fraților prigonii.

Căci „de câte-ori“ — zice vener. V.
Urechia într-o conferență a sa, — „de câte-
ori în una din provinciile vechie Dacie crive-
tul“, se desfășura, de câte ori furtuna urla pe
cîmpie, altarele sfînte ale românismului se
ridicau în provincia, rămasă mai la adăpost.
Îndeșert oardele barbare dărimau între Nis-
tru, Carpați și Dunăre acele altare, vedeți
„colo ele se ridică noue. Preoți mari sevir-
șesc misterele cultului: sînt Gelu Minmorut
„Gladu. Ear' când dușmanii vin și insultă
„acele altare amăsurat cum mîna lor dărimă
„o peatră din ele, se ridică peste Dunăre al-
tarele mai mari ale lui Ioniță, ale Asa-
nilor“...

Până aci după dl Urechia, și nu va fi
greu luînd la mînă istoria să continuăm noi,
deoare-ce știut este, că abia apune puterea
Asanilor și românismul dă îndrăst în Mace-
donia, și eată că răsar ca din pămînt două
state tinere și pline de viață, Muntenia și
Moldova.

Ear' când mîni scelerate încearcă să ni-
micească și aceste două vetre, când fanario-

tismul se încearcă să dea o ultimă lovitură
spiritului român din principate, atunci pro-
vincia, leagăn al românismului, Transilvania e
chemată să contribuie la scăparea din prăpas-
ta a țerilor-surori, și la readucerea lor la
viața națională. Noi Românii ardeleni am
dat din mijlocul nostru pe acul apostol, care
prin zădul seu neobitnuit și prin suferința sa
a redescoperit din somnul cel de moarte pe
frații din principatele dunărene

Dar' să nu mergem mai departe, ci să
ne oprim la un present, și să cercetăm oare
nu vom afla manifestarea unui spirit supra-
natural în faptul, că pe când noi Ardelenii
sîntem supuși la grele încercări și pe
când se atentează la naționalitatea noastră,
de atunci o altă provincie, România-liberă e
în înflorire și e în stare să ne sară întru aju-
tor, satisfăcînd astfel nu numai unei datorințe
de frate, ci și recunoștința pentru ajutorul
dat de altă-dată.

Dar' nu vom obosei paciența ascultătoare
și cu aceste adevăruri istorice, ci voi trece
la însuși obiectele lucrării mele de azi, la
descrierea vieții celui bărbat, care a avut
marea și frumoasa misiune să fie apostolul
poporului român, și propoveditorul evange-
liului național într-o provincie română, unde
conștiința națională trage de moarte.

Mă voi încerca să dau în liniiamente
generale biografia și aprepriarea activității
grandioase a marelui dascăl român George
Lazar și mă voi sil să cuitiez o cât de
mică parte din recunoștința ce o datorăm toți
Românii memoriei lui. (Va urma.)

ca unui prea stimat domn binevoitor al acestor, pe care îndată înfruntăm a-l vedea totdeauna în fruntea acelor, cari cu trup cu suflet lucră şi contribuie pentru înflorirea reunităţii noastre.

Numele vă este prea bine cunoscut
Dl Cirlea bărbatul de inimă, omul cu du-te pentru neamul său, în calitate de notar public a prestat gratuit tot lucrul, şi toate cele de lipsă la facerea documentelor şi tutubularea caselor donate de către d-na Iuliana Văstiu din Iulian Visia.

Primească pentru această nouă dovadă de interesare faţă de scopul reunităţii, cea mai adâncă mulţumită, ce-i aduc din acest loc.

Raportul comitetului ce va urma ne arată, că în şirul binefăcătorilor şi de aşteptată treabă se dă tributul recunoştinţei noastre onorabilului institut de credit şi economii „Aură”, care şi în anul curent ne-a împărtaşit de ajutor de 200 fl. mai încolo societăţilor „Concordia” şi „Carolea”, cari ca şi până acum, ni-au dat câte un băieţ liber.

Primească mulţumita noastră!
Resultatul obţinut la şcoala de fete este că se poate de îmbucurător. Instruarea şi disciplinarea fetiţelor a răspuns aşteptărilor celor mai exagerate.

Dovadă că şcoala noastră dispune de material sănătos, şi îşi împlineşte misiunea cu seriozitatea şi demnitatea cuvenită.

Numărul aşteptat de mare al elevelor, care a îndemnat să luăm dispoziţiunile posibile pentru lărgirea localului şi pentru sporirea materiilor didactice. Spre acest scop comitetul a adresat comitetului „Asociaţiunii transilvane” cu rugarea, ca să ni-se voteze un ajutor anual pentru sistematizarea unui al doilea etaj de învăţătoare. Spre acest scop vom cerca tot posibilul şi sperăm, că vom obţine rezultat îmbucurător.

Înainte de a trece la ordinea zilei mă simt îndemnată şi îndatorată, a exprima în numele reunităţii calduroasa noastră mulţumită domnilor Petru Popoviciu, administrator protopopesc şi dlui Alexandru Ciura, paroh local, pentru serviciul preţios, ce au prestat şcolii noastre de fete, împlinind costurile de catehezie, fără de a pretinde remuneraţiune, ceea-ce între împregiurările de viaţă este un însemnat favor, care contribuie la susţinerea bilanţului în finanţele reunităţii.

Aceasta e icoana trecutului, ear' pe lângă datoria noastră este, ca cu inimă şi cu iubire imprimată să ne întărim pe câmpul faptelor, să ne unim în acţiunea, ce ni-se impune pentru a ajunge la scopul dorit.

Şi după aceasta am onoarea a deschide a XIV-a adunare generală.

Vorbirea de deschidere a fost ascultată cu mare atenţiune şi cu viu interes şi însuşi, urându-i-se doamnei presidente „Să trăiască”.

(Va urma.)

CRONICĂ

Sibiin, 6 Decemvrie n.

La alegerea de deputat în Făget, anunţată şi de noi, după-cum scriu foile maghiare din Budapesta, a fost aclamat cu unanimitate secretarul de stat Béla Graenzstein!

Demisiunea unui comite-suprem.
După-cum anunţă foile maghiare, comitelesuprem al comitatului Torda-Arieş, baronul Kémény Kálmán, şi-a dat demisiunea din cauza novelor alegeri comitatense. Deşi abdicarea nu s'a primit încă, totuşi se consideră de sigur primirea, ear' în locul vacant va intra ca provisor Sándor János, comitelesuprem al comitatului Tirmavei-mici.

Spre completare. Mai adăugăm la raportul nostru de ieri asupra seratei societăţii de lectură „Petrui Maior”, că nu numai succesul moral, dar şi cel material a fost deosebit, având un venit curat de circa 100 fl. v. a., o sumă ce sigur îi prinde bine lipsiei societăţii.

Societatea academică „Junimea” are onoarea de a invita la sărbărea aniversării a XVII-a fundării sale, care va avea loc luni în 4/16 Dec. a. c. în sala filarmonică. Cernaui, în Dec. 1895. Pentru comite: Preşedinte: Iorgu Toma, stud. jur.; secretar: Radu I. Sbierea, stud. fil. Începutul la 8 ore seara.

Club literar. Azi, amici nostri se întrunesc, în această iarnă întâia-oară, pentru a asculta o dare de seamă a dlui Bogdan-Duică asupra cărţii lui Benjamin Kidd: *Evoluţia socială* şi traducerea verbală a unui capitol din această operă interesantă.

Alegerea dela Zlagna nimicită.
Ni-se scrie, că în urma apelaţiunii înscutate de Ferenczi István şi consorte, alegerea membrilor comitatensi din cercul Zlagnei, întâmplată în 14 Noemvrie a. c. a fost nimicită. De motiv al nimicirii se aduce §. 39 din articolul de lege XXI. an. 1886, în sensul căreia alegerea trebuie să iee începutul la 9 ore a. m., ear' în Zlagna s'a început alegerea numai la 11 ore a. m. De motiv se mai aduce

şi aceea, că în decursul alegerii nu s'a putut constata identitatea alor 6 alegători precum nici îndreptăţirea lor de alege şi totuşi voturile lor au fost permise. — Când legea comunală se interpretează în mod atât de ridiculos de cei cari sunt chemaţi să o execute corect, n'aveam decât să recomandăm cu toată căldura alegătorilor români din cercul Zlagnei, ca la a doua alegere să se prezente în mod tot mai impunător, ca să le dovedească celor dela putere, că sunt conştiinţi pentru drepturile lor cetăţeneşti.

Înmormântare. La înmormântarea de ieri a mult regretatului nostru amic Octavian Boer, a luat parte întreaga inteligenţă românească din loc, tinerimea şi reprezentanţii „Reuniunii de muzică”. Din partea Reuniunii şi a amicilor s'au depus cununii pe sicriul tinerului defunct, care în viaţă s'a bucurat de frumoase simpatii în cercurile cunoşcutilor. La moment s'a rostit de către părinţele grcat. Togan o frumoasă şi pătrunzătoare vorbire, cuvinte calduroase de adio rudeniilor şi amicilor. În veci pomenirea prietenului nostru!

O rectificare. Din Viena primim o corespondenţă, din care publicăm următoarele: „În nrul 256 al „Tribunei” sub titlul „naţionalităţile în armata noastră” se afirmă, că ar fi 24 batalioane române, 84 maghiare şi 46 sërbe, aşadar' chiar şi sërbe mai multe decât române. De tot mare greşală, deoarece batalioanele române sînt cel puţin 44, adică batalioane în cari românii sînt în majoritate sau numai ei. În Ardeal avem din 8 regimente numai 1 maghiar (Nr. 82), sêcuesc. Din celelalte sînt cinci regimente (Nr. 31, 50, 51, 63 şi 64), în majoritate Români, cu 20 batalioane, apoi 2 regimente (Nr. 2 şi 62), pe jumătate Români cu 4 batalioane. Prin urmare numai în Ardeal sînt 24 batalioane şi cu cel de vênători Nr. 28 cu tot 25 batalioane Români. Sînt însă de a se mai socoti la regimentele Nr. 43, 33, 61, 83, 37, 102, 41 şi 5 cel puţin 19 batalioane, ce ar da o sumă totală circa de 44 batalioane româneşti în armata austro-ungară. Maghiare nu sînt decât 58 batalioane, ear' sërbe 24.” Mulţumind pentru desluşirile date constatăm că în rîndul trecut am înregistrat datele după foile maghiare.

Post de notar. În cercul notarial „Salva” lângă Năsăud, s'a deschis concurs pentru postul de notar până în 25 l. c. Venitele se urcă cel puţin la 1200 fl. a. n. Cercul e curat românesc şi dorinţa comună ar fi, ca după-ce până acum locuitorii au fost torturaţi de un Jidan, de un Armean şi de urmă de un Ungur scos din casa alienaţilor, acum cel puţin să se poată alege un Român.

Din nădrăvăniile lui Bănyfi. Pe timpul când a fost Maiestatea Sa prin Transilvania la manevre, luând odată sepeul în Cluj, a avut înalta fericire de a se convinge de colosala cultură a lui Bănyfi. Acesta şedea de-a dreapta Maiestăţii şi o „rupea” pe nemţeşte. Maiestatea, fiindu-i milă de el, îi zise: „Ştii ce, dragă Bănyfi, vorbeşte-mi d-ta numai ungureşte, Eu îţi voi răspunde nemţeşte”. Bănyfi, după-ce s'a scotit: „Ah, Maiestate, mulţumesc de bunăvoinţă, înduraţi-Vă însă a-mi permite, ca totuşi să vorbesc nemţeşte, deoarece-ce şi aşa am prea puţină deprindere în această limbă”. Maiestatea întorcându-se către adjutantul său, îl apostrofă: „Şiam şi până-acum, că sînt Regele Ungariei şi împăratul Austriei, dar' n'am ştiut, că sînt şi instructorul ministrului-president al Meii!” — Astfel scriu foile maghiare! Nostim de tot, te faci nemuritor, stăpâne Bănyfi!

Bucucaşul. Vestitul plagiator Tr. H. Pop nu vrea să se lase! Din reşedinţa sa de iarnă (Bozias) îndreptăză către maica-sa „Gazeta” o „scriptă”, în care-şi va răzda cuprinsul sufletului său „poetic”, cuprins, care se exprimă prin următoarele poetice cuvinte: „ecultură a inimii, dosă de patimă, stîrpiuri spirituale, izbucniri ridicole, malicioase bucurii, lipsă de bun simţ, trimbiţă scarbosă, patimi şi ure personale”. Se vede, că din poet plagiator şi traducător celebru, cum era înainte, acum după-ce a fost prins cu mîta în sac, domnul Tr. H. Pop vrea să ajungă un celebru pamphletar. N'avam ce zice: pe acest teren, promite mai mult.

Romanul lui Odobescu. Relativ la moartea lui Odobescu, cetim în „Timpul” următoarele: „O chestiune de inimă sdruncinase sistemul nervos al lui Odobescu. Femeia, pentru care făcuse toate jertfele, îl gonise după-ce-i sîngerase inima. Desnădejduit, şi simţind că nu nici un chip nu poate rezista acestei pasiuni, Odobescu se treşte la picioarele ei şi cerşeşte o reconciliare cu orice condiţiuni. Femeia îi reprimăşte după-ce nefericitul îi făgăduieşte numele său. — Odobescu era deja însurat. Fericit, că cu toată enormitatea sacrificiului ce promitea, obiectul adoraţiunii sale consimte să-i dăschidă din nou uşa, Odobescu pleacă, fiind sigur, că soţia sa legitimă are să accedez la propunerea unei despărţiri de bunăvoie. Amanta chemă telegrafic pe mama sa, din provincie, ca să-i iee consimţământul pentru această căsătorie. Până se sosească mama din provincie, povesteşte confratele, Odobescu se şi înţelese cu femeia sa legitimă despre o despărţire de bunăvoie. Aci apare în acest roman atât de necurat o figură sublimă, o figură de sfântă martiră — este doamna Odobescu. Cătă înaltare de suflet a arătat această nobilă creatură, se va vedea îndată. Doamna Odobescu s'a dus de bunăvoie la o întâlnire cu mama tinerei sale rivale. Era aşteptată. Întrînd, doamna Odobescu începe: — Doamnă, ştii că bărbatul meu iubeste pe ficea d-tale şi că fără dînsa nu mai poate trăi? Recunosc, că ficea d-tale are să preţindă o reparaţie manifestă dela bărbatul

meu, căruia dintr'o slăbiciune femeiască, uşor de explicat şi foarte naturală, i-a cedat. Ştiu că pedeca pentru aceasta sînt eu, căci dl Odobescu vrea din toată inima să fie bărbatul legitim al ficei d-tale. Eu îl ador pe bărbatul meu şi n'aş fi în stare să mă refuz a-i face fericirea. De aceea vin să vă declar, că sînt hotărîtă a intra îndată în călăgărie şi să vă rog totodată să nu puneţi d-v. vre-o pedecă la fericirea acestui om şi a ficei d-voastre. Să nu uităm a spune, că Odobescu era ascuns în odaia de alături, fără să ştie nimeni şi asculta tot, aşteptând cu inima încordată rezultatul acestei întrevederi. Mama din provincie, la sublima tiradă a doamnei Odobescu, răspunde pe un ton cu totul contrar. Fica sa fusese înşelată, batjocorită, compromisă de un bătrîn berbant, care ar trebui pedepsit pentru infamile sale; ca mamă nu poate aproba căsătoria ficei sale aşa tînără cu un om stricat, o căzătură. În fine cele mai brutale imputări şi cele mai absurde pretenţiuni. Mama recalcitrantă fu întreruptă brusc de Odobescu, care apără pe prag vinat de indignare, cu pumnii încheşti: — Aşa? isbucni el. Sînt un om stricat, o căzătură? Mă asviriţi acum, după-ce pentru voi am făcut atâtea; după-ce m'aţi exploatat, m'aţi torturat, m'aţi împins la ultima miserie, nu mai sînt decât o treapă de aruncat. Sînteţi nişte infame, infame... Ştiu ce-mi rămâne de făcut! Odobescu, în culmea nebuniei pleacă urmat de doamna Odobescu, care nu ştia cum să-l mai mîngăie. Ajuns acasă, Odobescu scrisese câteva scrisori; apoi luă o dosă forte de laudam. Resultatul acestei prime încercări fu la timp combătut; îngrijirile ingerului păzitor, îl scăpăra de data aceasta. Odobescu după câteva zile de linişte, hotărî pe d-na Odobescu să plece lângă ficea lor, d-na Damian, convingîndu-o că este cu desăvîrşire vindecată de pasiunea lui. Doamna Odobescu plecă; dar' n'ajunse bine şi o telegramă îi anunţă moartea adoratului ei soţ, pe care numai ea l'a iubit şi pe care numai o aşa inimă sublimă ştie să-l plîngă. Credem, că cu atîta se completează romanul acesta, din nenorocire real. E de prisos să mai adăugăm amănuntele deja destul de bine cunoscute în privinţa ultimelor momente ale nenorocitului său erou.

Posta redacţiunii.

Anacronicului. Îţi facem pe voi, publicând însă numai înscut:

„Îmi vine dorul de pădure
„Şi-mi vine dorul de linişte,
„Ba nu! aş vrea doi ochi de mure
„Şi două mîini să mă pîşte”
Credem că-i destul atîta!

Dlul I. P. în B.-r. Cîndăţi rugare: dar' cum o să-i „mulţumim în public”, dacă a murit. Nu crezi, că e tardu. Ori sootii, că noi avem taina de a pute comunica cu cei morţi?

MAI NOU.

Alegerile în România.

Foile din Budapesta publică următoarele:

Bucureşti, 4 Decemvrie n. Azi au fost alegerile colegiului I. de Senat. Resultatul pentru opoziţie e nimicitor, ear' pentru guvern splendid. S'a ales — din 60 locuri — un singur oposant. Vor fi două alegeri suplimentare, dintre cari una la Galaţi între un liberal şi fostul prim-ministru Catargiu. Sturdza, actualul prim-ministru s'a ales în trei locuri, Stătescu, ministru de justiţie în două. Fostii ministri Carp, Lahovary şi Marghiloman au căzut în mai multe colegii. În Bucureşti domneşte o mare însufleţire.

Budapesta, 6 Decemvrie n. Dispoziţiile de executare pentru legea despre liberul exerciţiu al religiei, vor apare în curînd.

SERVICIUL TELEGRAFIC

al „TRIBUNEI”.

Budapesta, 6 Decemvrie n. Dispoziţiile de executare pentru legea despre liberul exerciţiu al religiei, vor apare în curînd.

Stampfen, 6 Decemvrie n. Până la miezul nopţii s'au dat pentru Latkocz 644 şi pentru Otoska 302 voturi. Preoţiimea desfaşură o agitaţie enormă. Poporul fanatisat a aprins satul Jakobsdorf în scopul de a împedea pe alegătorii liberali dela vot. Învîngerea lui Latkocz este cu toate acestea sigură.

Raab, 6 Decemvrie n. Ieri s'a ținut aici adunarea constituantă a partidului poporal. Au participat preoţii din 3 comitate şi ţerani plăţi cu diurnă de 5 fl. Zichy, Eszterházy şi Molnár au ținut vorbiri. Poporaţiunea de aici s'a reţinut dela adunare.

Zagreb, 6 Decemvrie n. Lucrătorii maghiari dela drumul de fer au fost eliberaţi pe lângă cautiune.

Constantinopol, 6 Decemvrie n. Ambasadorul Calice ca doyen al tuturor ambasadorilor a preţins dela Sultanal al doilea fermă pentru admiterea altor vase staţionare.

Bibliografie.

A apărut: „Buletinul societăţii de ştiinţe fizice”, din Bucureşti, anul IV. Nrul 8 şi 9 cu un cuprins variat, între altele necrologul lui Pasteur, comunicat de secretarul societăţii, precum şi „Elementele magnetice ale României”, de D. Negreanu şi Marius Murăşianu.

Librăria Carol Müller din Bucureşti ne trimite ediţia de luea a volumelor:

6 „Icoane şterse” de Al. Vlahuţă şi portretul autorului.

3 „Căntece şi plîngerii” de M. Zamfirescu.

10 (Novele de Mark Tivain) din „Biblioteca pentru toţi”.

Recomandăm tuturor cetitorilor nostri să-şi procure aceste excelente lucruri ale celor mai valoroşi literaţi. Se pot procura la „Institutul Tipografic” Sibiu.

A apărut în editura librăriei Carol Müller din Bucureşti: „Biblioteca pentru toţi” Nr. 23 şi 24 „Din viaţa meseriaşilor”, nuvele de Ioan Popovici-Bănăţeanu, volum care cuprinde în 2 numeri (23 şi 24) nuvelele admirabile ale unui scriitor bănăţean mort din nenorocire tînăr de tot. Despre viaţa şi talentul său vorbeşte cu mare competenţă în prefaţa acestui volum Dr. Titu Maiorescu.

Volumul viitor din Biblioteca pentru toţi va fi „Povestea vorbeii” de Anton Pann, vol. II.

Preţul mărfurilor.

Piaţa din Sibiu. Dela 6 Decemvrie n. Grâu frumos hect. fl. 4.80 până 5.40; grâu mestecat hect. fl. 3.30 până 4.50; sêcară hect; fl. 4.— până 4.40; orz hect. 3.80 până 4.20; ovês hect. fl. 2.— până 2.40; cucuruz hect. fl. 3.70 până 4.10; mălaiu hect. fl. 4.50 până 5.—; cartofi hect. fl. 1.10 până 1.30; sêmîntă de cânepă hect. fl. 5.— până 5.20; mazêre hect. fl. 5.50 până 6.—; linte hect. 7.— până 7.50; fasole hect. fl. 5.50 până 6.—; păsat de grâu 100 chilo fl. 14.— până —; făină nr. 0 100 chilo fl. 13.60; făină nr. 1 100 chilo fl. 12.80 făină nr. 3 100 chilo fl. 11.40; slănină 100 chilo fl. 58.— până 60.—; unsoare de porc 100 chilo fl. 62.— până 65.—; sêu brut 100 chilo fl. 20.— până 22.—; sêu de lumini 100 chilo fl. 33.— până 34.—; lumini turnate de sêu 100 chilo fl. 38.— până 40.—; sâpun 100 chilo fl. 20.— până 30.—; fêş 100 chilo fl. 1.80 până 2.—; cânepă 100 chilo fl. 34.— până 35.—; lemne de foc uscate metr. cubic fl. 3.— până 3.25; spirt p. 100 L. % fl. 55.— până 58.—; carne de vită chilo 50 până 60 cr.; carne de viţel chilo 30 până 45 cr.; carne de porc chilo 46 până 52 cr.; carnea de oaie chilo 26 până 30 cr.; ouă 10 cu 30 până 33 cr.

Călimdarul zilei.

21 Noemvrie (7 Decemvrie) 1895.

Iulian: Mja Catarina
Gregorian: Ambrosie.
Soarele: răsare 7.33 apune 3.56 m.

Buletin meteorologic.

Sibiin, 6 Decemvrie n. 8 ore dimineaţa.

Presiunea atmosf. în mm. (Mediul lunar 725.9)	Diferenţa din presiu	Temperatura după Celsius	Maximul şi minimul de temperatură	Direcţia vîntului
716.1	—3.9	—11.5	—4.3—12.2	80

Din ţeară 6 Dec. n. 7 ore dimineaţa.

Staţiunile	Presiun. atmosf. în mm.	Temperatura Celsius	Vîntul direcţia	tura
Budapesta	760	+ 11.9	N	3
Sătmár	760	+ 15.2	SO	2
Cluj	753	+ 17.0	V	2
Orşova	—	—	—	—
Arad	76	+ 9.8	—	—
Panciova	761	+ 18.0	V	2

Sosiţi în Sibiu

În 6 Decemvrie n. 1895.

Hotel „Neurhner”. F. Kalmán şi F. Radosay din Viena, S. Krecsun, toţi voiajiori. M. Sandor din Viena, Kiss şi I. Roth, comercianţi.

Hotel „Împăratul Romanilor”. E. Gabányi din Cluj, I. Leonhardi şi Zillevisky din Sighişoara, toţi ingineri Prager, Kanitz, Morgenstern şi Käs toţi comercianţi din Viena.

Hotel „Habermann”. Martin Macellariu, învîţtor din Orăştie

Teatru oraşenesc la Sibiu.

Sămbată, 7 Decemvrie n. 1895:

„Weh' dem, der lügt!”

Comedie în 5 acte.

Bursa de mărfuri din Budapesta dela 4 Dec. n. 1895.

Sămînje	Qualitatea per Hect.	Preţul per 100 chilogr.	Qualitatea per Hect.	Preţul per 100 chilo
dela	până	dela	până	
Grâu				
Bănăţenes nou	77	6.60	6.70	6.65 6.80
Grâu dela Tisa	77	6.65	6.75	6.75 6.85
Grâu „Pesta”	77	6.60	6.70	6.65 6.75
Grâu de Alba-Reg.	77	6.60	6.70	6.65 6.80
„Bacsa	77	6.70	6.80	6.75 6.90
Grâu ung. de Nord.	77	—	—	—

Sămînje, vechi ori noue	Soiul	Qualitatea per Hect.	Preţul per 100 chilogr.
dela	până	dela	până
Sêcară			
Orz	de nutreţ de vinars de bere	70—72 60—62 62—64	5.35 5.20 5.50 6.30
Ovês		39—41	6.10 6.50
Cucuruz (porumb)	bănăţ. de altsoi	75	4— 4.10
Meiu Hrică		—	5.40 5.75

Grâu	Sept.-Oct. Mart.-Apr. Maiu-Iun. Iulio-Aug. Iunie Oct.	Qualitatea per 100 chilogr.	Preţul per 100 chilo
Cucuruz		6.91 14.46 6.13	6.93 4.48 6.15
Ovês		—	—

Produse diverse	Soiul	Qualitatea
dela	până	

Sêm. de trif.	Lucernă ungurească	38.— 48.—
Oleu de rap.	rafinat	36.— 43.—
Uns. de porc	dela Posta dela ţeară svenţată afumată	59.50 61.— 53.— 53.50 58.50 59.50
Slănină		15.75 16.—
Sêu		16.75 17.—
Prune	slavon, nou	17.— 17.50
Lictar	bănăţenes	—
Miere	brută	—
Ceară	galbină străcurată de Rosenau	—
Spirt	brut	—
„	Drojdinţa de spirt	—

Cursul pieţii din Sibiu.

Din 6 Decemvrie n. 1895.

Hârtie-monetă română	Cump. 9.2 vînd.	9.56
Lire turceşti	10.50	10.80
Imperiali	9.60	9.80
Rubla ruseşti 100 k	123	120
Galbeni	5.65	5.71

Bursa din Budapesta.

Din 4 Decemvrie n. 1895.

Renta de aur ung. 6%	120.50
„ de aur ung. 4%	98.25
„ ung. val. cor. 4%	123.—
Împrumutul căilor ferate ung.	119.50
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (1-a emisiune)	100.50
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (2-a emisiune)	97.—
Bonuri rurale ung.	98.25
„ croate-slavone	100.—
Obligaţiunile desp. regalilor	154.—
Losuri pentru regularea Tisei şi Seghedin	140.—
Renta de hârtie austriacă	99.—
„ de argint austriacă	99.—
„ de aur austriacă	120.—
Losurile austriace din 1860	1010.—
Acţiunile băncii austro-ungare	—
„ de credit ung.	—
„ „ „ austr.	—
Scrisuri fonciare ale institut. de cred. şi economii „Albina”	100.75
Argintul	—
Galbeni împărăteşti	6.71
Napoleon d'ori	9.58
Mărci 100 imp. germane	59.65
Londra 10 Livres sterlingi	121.05

Bursa de Viena.

Din 4 Decemvrie n. 1895.

Renta de aur ung. 6%	120.70
„ „ „ 4%	98.—
„ ung. v. c. 4%	123.—
Împrumutul căilor ferate ung.	119.50
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (1-a emisiune)	100.40
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (2-a emisiune)	96.30
Bonuri rurale ung.	98.30
„ croate-slavone	101.—
Împrumut cu premiu ung.	167.50
Losuri pentru regularea Tisei şi Seghedin	147.—
Renta de hârtie austriacă	99.55
„ de argint austriacă	99.55
„ de aur austriacă	120.80
Losuri austriace din 1860	1019.—
Acţiunile băncii austro-ungare	488.—
„ de credit ung.	241.—
„ „ „ austr.	—
Argintul	—
Galbeni împărăteşti	5.72
Napoleon d'ori	9.60
Mărci 100 imp. germane	59.05
Londra 10 Livres sterlingi	121.—

Bursa de Bucureşti.

Din 22 Nov. v. — 4 ore p. m.	Casa
Renta rom. per 1875 5%	100
Renta română amort. 5%	97
Renta (Sculdverschreib.)	99
Oblig. de stat C. F. R. 6%	—
Renta rom. (Rur. conv.) 6%	100
Împrumutul municipal 5%	97
Scrisuri func. rurale 5%	—
Scrisuri func. rurale 7%	—
Idem urbane 7%	—
" " 6%	102
" " 5%	87
Banca-Nat. (100 lei vers. intr.)	1468
Soc. Dacia-Rom. (250 lei vers.)	429
Soc. de Asig. Nat. (200 lei vers.)	437
Soc. rom. de reasig.	113
Soc. de cou (250 lei vers.)	196
Oblig. Casei Penzionilor	289
Agio	—

